

EKSAMEN SGO1001 HØST 2020

6 timers hjemmeeksamen.

FLERVALG

Besvar alle spørsmålene. 3 poeng for riktig svar. -1 poeng for feil svar. 0 poeng for ubesvart.

- Gjennom samfunnsgeografiens historie har faget vært i en brytning mellom idiografiske og nomotetiske tilnærminger. Hva innebærer dette motsetningsforholdet?
  - Generaliserende studier versus spesifiserende studier**
  - Kvantitative metoder versus kvalitative metoder
  - Modernisme versus postmodernisme
  - Naturvitenskapelige analyser versus samfunnsvitenskapelige analyser
- Hvilke av disse vendingene er det IKKE vanlig å referere til i moderne samfunnsgeografisk faghistorie
  - Den kvantitative vendingen
  - Den radikale vendingen
  - Den kulturelle vendingen
  - Den konservative vendingen**
- Man kan skille mellom tre måter å forstå rombegrepet på: absolutt, relativt og relasjonelt rom. Hvilke av beskrivelsene under stemmer IKKE overens med begrepet absolutt rom.
  - En objektiv ramme for lokalisering av ting, aktører og steder
  - Et rom som kan representeres gjennom topografiske kart og geografiske koordinater
  - Et rom som defineres av hvordan ting, aktører og steder er plassert i forhold til hverandre**
  - Et rom som eksisterer uavhengig av vår forståelse av den
- Hvilke av setningene under er IKKE en beskrivelse av TPSN-rammeverket til Bob Jessop, Martin Jones og Neil Brenner?
  - Et forsøk på å skape en arbeidsdeling mellom ulike geografiske begreper
  - En syntese av begrepene territorium, sted, skala og nettverk
  - Et forsøk på å forene naturgeografiske og samfunnsgeografiske metoder**
  - En reaksjon på endimensjonaliteten som har preget begrepsbruken i nyere tid
- Hvilke av setningene nedenfor er IKKE en beskrivelse av geografiske informasjonssystemer (GIS)?
  - Uegnet til kvalitative metoder**
  - Et datasystem for innsamling, behandling, analyse og presentasjon av geografiske data
  - Presenterer geografiske fenomener gjennom enten raster- eller vektorrepresentasjoner
  - Avhenger av et geografisk koordinatsystem eller andre geografiske referanser
- Hvordan beskrives forholdet mellom økonomisk oppgradering og sosiale forhold i et kjede/nettverksperspektiv (f eks GPN)?
  - Økonomisk oppgradering leder til sosial oppgradering

- b. Økonomisk oppgradering leder til sosial nedgradering
  - c. **Økonomisk oppgradering kan lede til både sosial oppgradering og sosialnedgradering**
  - d. Økonomisk oppgradering er kun mulig hvis det har funnet sted en sosial oppgradering
7. Hvilke av setningene under er IKKE en beskrivelse av Anthony Giddens' begrep om strukturering?
- a. En prosess der både aktørskap og struktur inngår samtidig
  - b. En prosess formet av institusjoner og normer
  - c. **En prosess der aktører opererer uten strukturelle begrensninger**
  - d. En produksjon av strukturer gjennom blant annet handlingers gjentakelser
8. Hvilke av disse utsagnene er IKKE en beskrivelse av diskursbegrepet?
- a. Et system for frembringelse av et sett med utsagn og praksiser
  - b. **En forståelse av virkeligheten som vektlegger materielle strukturer**
  - c. En bestemt måte å forstå og snakke om verden på
  - d. Et sett av virkelighetsoppfatninger som fortrenger andre virkelighetsoppfatninger
9. Hvilke av prosessene under beskriver urbanisering innad i et land?
- a. **At en person flytter fra et ruralt strøk til byen**
  - b. At en person flytter fra en by til en annen
  - c. At en person flytter innad i en by
  - d. At en person flytter fra et ruralt strøk til et annet
10. Hvilke av setningene under er IKKE en beskrivelse av Everett Lees migrasjonsmodell fra 1966
- a. **En forklaring av migrasjon som en todelt prosess som forutsetter både ønske og evne til å migrere**
  - b. Den såkalte push- and pull-modellen
  - c. En måte å forklare migrasjonsbeslutninger på
  - d. En avveining av forhold ved opprinnelses- og bestemmelsesstedet, samt mellomliggende hindringer og personlige forhold
11. I Cindi Katz' differensiering av motstandsbegrepet opptrer ordet omarbeidelse (eng. *reworking*). Hvilken av beskrivelsene under er en formålstjenlig definisjon?
- a. **En justering av strukturer uten at de underliggende maktforholdene forskyves**
  - b. Arbeidsinnsats som går tapt gjennom streik må gjøres når streiken er over
  - c. En justering av aktørers opptreden i møte med en begrensende struktur
  - d. Forsøk på å direkte utfordre systemets undertrykkende karakter
12. Hvilket av utsagnene under er en definisjon av begrepet interseksjonalitet?
- a. At industrielle sektorer påvirker hverandre
  - b. At internasjonale spørsmål drøftes av et statlig departement
  - c. At subjektive opplevelser får forrang foran objektiv kunnskap
  - d. **At flere identitetskategorier virker samtidig**
13. Hva må til, ifølge Gavin Bridge, for å kunne kalle en naturlig forekomst en naturressurs?
- a. At den naturlig dannes om igjen i naturen
  - b. At den leder til samfunnsmessig utvikling
  - c. **At mennesker tilegner den en verdi og funksjon**

- d. At den kun finnes i begrensede mengder
14. Alternative arenaer for deltagelse er, ifølge Faranak Miraftab, når befolkningen danner politiske rom utenfor myndighetenes kontroll. Hva er disse en kontrast til?
- Autonome rom for deltagelse
  - Inviterte rom for deltagelse**
  - Selvskapte rom for deltagelse
  - Privatiserte rom for deltagelse
15. Feministisk geografi har preger fagets utvikling i flere perioder. Hva kjennetegnet den første av disse periodene?
- Kritikk av maskulinitetsbegrepet
  - Avdekking av strukturelle kjønnsrelasjoner og deres romlighet
  - Diskursiv dekonstruksjonen av kjønn og geografi
  - Empirisk dokumentasjon av ulikheter mellom menn og kvinner**
16. Hva er hovedforskjellen mellom måten David Harvey beskrev den geografiske forestillingsevne på i 1973 og Derek Gregorys tolkning av samme begrep i 1994?
- Hvorvidt den geografiske forestillingsevne er absolutt, relativ eller relasjonell
  - Hvorvidt den geografiske forestillingsevne er noe man ønsker å tilegne seg eller kritisere**
  - Hvorvidt den geografiske forestillingsevne forandrer seg over tid
  - Hvorvidt den geografiske forestillingsevne tar utgangspunkt i et maskulint ståsted eller ikke
17. Eratosthenes (276–194 fvt) var den første som brukte begrepet geografi. Hvilke av følgende utsagn er IKKE en god beskrivelse av hans bidrag til faget.
- Han representerte en nomotetisk tilnærming til geografisk forskning
  - Han er mest kjent for sine detaljerte områdebeskrivelser**
  - Han utviklet et geografisk koordinatsystem for bruk til navigasjon
  - Han var ikke først og fremst opptatt av det særegne ved lokaliteter på jordens overflate
18. Ett av disse utsagnene er et uttrykk for økende relativ fattigdom. Hvilket?
- Andelen av den norske befolkningen som hadde mindre enn halvparten av medianinntekt var den samme i 1986 som i dag
  - I USA og Storbritannia ble fattigdommen ble sterkt redusert i forrige århundre og særlig etter 1945
  - Det bor flest fattige i Sør-Asia og i Afrika sør for Sahara
  - I de fleste OECD-land har de med høyest inntekt hatt en raskere forbedring av sin realinntekt enn lavinntektsfamilier de siste tiårene**
19. Kun ett av disse utsagnene beskriver politiske mulighetsstrukturer. Hvilket?
- Institusjoner som muliggjør eller begrenser kollektiv handling**
  - Kollektiv handling som muliggjør eller begrenser institusjoner
  - Institusjoner som fordeler fellesskapets ressurser
  - Kollektiv handling som gjør krav på fellesskapets ressurser på vegne av en gruppe
20. Hvilket av utsagnene under beskriver et sentralt trekk ved boligsegregasjon?
- Befolkningen i rikere områder er aldri etnisk segregert
  - Velstående nabolag opplever oftere sosialt og politisk utenforskap
  - Fattigere områder er oftere etnisk segregert**
  - Diskriminering i boligmarkedet motvirker etnisk segregasjon

KORTSVAR

Besvar 4 av 6 oppgaver. Maksimalt 200 ord per besvarelse.

1. Hvordan forstås nettverk som et kjernebegrep i samfunnsgeografien?
2. Hva er naturdeterminisme og hvilken rolle har den spilt i samfunnsgeografiens faghistorie?
3. Gi en kortfattet definisjon av begrepet politisk aktørskap
4. Hva menes med begrepet 'situert kunnskap'?
5. Gi en kortfattet definisjon av begrepet gentrifisering.
6. Gi en kortfattet definisjon av mobilitet som et romlig begrep og forklar dets relevans i samfunnsgeografien.

LANGSVAR

Besvar 2 av 3 oppgaver. Maksimalt 1000 ord per besvarelse.

1. Drøft hvordan et kjede-/nettverksperspektiv kan gi oss en bedre forståelse av sammenhenger i verdensøkonomien og dermed også belyse utviklingsprosesser i det globale sør.
2. Drøft hvordan sosio-tekniske systemer legger betingelser for klimapolitikken og knytt diskusjonen til et struktur/aktør-perspektiv.
3. Bruk sitatutdragene i Vedlegg 1 til å belyse representasjoner av norske byer. Trekk på relevante begreper fra pensum.